Anul VII — Sibiiu, Sâmbătă 1/13 Septemvrie 1890 — Nr. 199

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — **Administrația:** Str. Cisnădiei 3.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresci
primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La
Abonament lunar
pentru **Septemvrie** st. v.
— cu preţurile din capul foii —
invită
Administraţiunea ḑiarului „TRIBUNA“.

Sibiiu, 31 August st. v.

(X) Ḑiarele șovinistilor maghiari sûnt obiciuuite a scrie, că între Românii din ţerile unguresci sûnt nisce elemente inculte importate din străinătate sĕ agiteze; poporul însĕ e blând și n'are nici un amestec cu agitatorii importaţi.

La diverse ocasiuni publicul maghiar, pentru care scriu ḑiarele șovinistilor, a avut ocasiune sĕ se convingă, dacă este cum scriu menţionatele ḑiare sau ba. S'a putut convinge, că de elemente inculte importate nici vorbă nu poate fi. S'a putut mai departe convinge, că pretinșii agitatori nu sûnt isolaţi de poporul în adevĕr blând și îndelung-răbdător.

Din telegrama ce am primit aseară dela Cluj, în causa procesului nostru de presă, încă este evident, că poporul român se interesează de soartea presei sale. Poporul român dovedesce șovinistilor maghiari, că nu este indiferent nici faţă cu persoanele timbrate de șovinistii maghiari fără de nici o chibzuinţă de agitatori. Nu numai din giurul Clujului, ci din depărtări mari au alergat Românii sĕ asiste la judecata ce are sĕ li-se facă unora dintre representanţii presei lor.

Telegrama ce am primit aseară dela Cluj ne mai spune un lucru foarte important. Ea ne spune, că și de astădată, ca și când cu procesul „Gazetei“, juriul nu s'a putut constitui până la 11 oare. Din scurtimea telegramei nu putem afla și causa acestei întârḑieri. Din rapoartele „Gazetei Transilvaniei“ despre procesul ei, care nu s'au desmințit de nici o parte, scim, că juraţii nu s'au presentat în numĕr corĕspundĕtor, că tribunalul a fost silit sĕ recuireze în locul juraţilor consignaţi pe cine au putut și de unde au putut, ca sĕ îndeplinească numĕrul prescris. De sigur, că așa va fi fost și acum.

Întrebăm acum, sûnt cetăţenii maghiari din Cluj așa de nedisciplinabili așa de nedeprinși a corĕspunde însărcinărilor lor civice, încât, când sûnt chiemaţi sĕ exercite un drept nu numai mai frumos, dar' și de importanţă, sĕ dee dosul?

Ne aducem aminte de procesele cele dintêiu de presă, după-ce adecă guvernul unguresc a strămutat curtea cu juraţi dela Sibiiu la Cluj. Cu câtă plăcere se adunau juraţii atunci, ca sĕ enunţe verdicte asupra acusaţilor români.

Și acum?

Acum sĕ ajungă treaba acolo, ca sĕ prindă pe juraţi din tîrg și de pe strade.

Dintre toate popoarele statului unguresc tocmai poporul maghiar este cel mai disciplinabil. Un ordin de sus, dela vre-un centru, și parează toţi ca soldaţii la poruncă. Cum se întêmplă acum, că dintr'odată, într'o afacere atât de momentuoasă, sûnt atât de negligenţi, este aproape neexplicabil.

Nu cumva se întêmplă acum cu Maghiarii din Cluj ceea-ce tot trimbiţa șovinismul maghiar despre Români? Nu cumva au început Maghiarii din Cluj a devenì un popor blând și doritor de a se separa de „agitatorii“ sei, care, pentru-ca sĕ satisfacă vanităţii lor, vreau sĕ-'i aducă în conflict cu concetăţenii lor români?

Mai că sûntem aplecaţi a crede, că alt motiv nu poate fi. Ca cetăţeni și ca oameni ai industriei și ai comerciului, Maghiarii din Cluj, nu toţi, dar' o parte din ei, vor cugeta, că ei, ca unii ce sûnt încungiuraţi de Români decătră Rĕsărit, decătră Apus, decătră Meaḑă-ḑi și Meaḑă-noapte, au afaceri cu Românii, afaceri, după care trebue sĕ trăească. De altă parte trebue sĕ se convingă și ei, că alarmele presei maghiare sûnt parte alarme sĕci și goale, provenite numai din curată frică, sau că sûnt scornituri ca și ale „colonelului“ Teleki. A face oposiţiune șovinistilor lor nu îndrăsnesc, a se pune în contraḑicere cu convingerea lor încă nu ar vrè. Nu le rĕmâne așadar' alt mijloc, decât sĕ absenteze.

Nu aprobăm deloc astfel de procedură. Pentru-că, ori din care punct de vedere am judeca-o, este în contra legii. Cetăţeanul trebue în toate împregiurările sĕ-'și împlinească datorinţa, ori-și în ce împregiurări sĕ aibă curagiul de a da expresiune convingerii sale.

Așa ar trebuì sĕ fie, dar' nu este așa.

Și fiindcă nu este așa, trebue sĕ fie cum am ḑis mai sus: poporul maghiar din Cluj vrea sĕ se separeze de acei ce îl haranguează și nu-'i dau pace cu câte alarme ḑiaristice. Vrea sĕ devină aceea ce ḑic ḑiaristii maghiari, că este poporul român.

Dacă poporul maghiar din Cluj s'ar separa de haranguitorii sei, ne-am bucura, însĕ nu am vrè, ca separarea sĕ se facă în contul datorinţelor lor legale.

Pe calea aceasta am scăpa de alt neajuns, care îl vedem în aceeași telegramă. Un president de tribunal, într'un district judecătoresc, în care Românii fac majoritatea prevalentă, sĕ se înţeleagă cu acusaţii prin tălmaciu!

Când se va citì aceasta în străinătate, ce închipuire își va face străinătatea despre justiţia noastră?

Șovinistii maghiari ar trebuì asupra acestor împregiurări sĕ-'și îndrepte atenţiunea, aceste sĕ le apreţieze, dar' nu fantasii de ale lor despre elemente inculte, agitatori isolaţi între Români și alte de felul acesta.

Procesul de presă
al „TRIBUNEI“.

(Raport special al „Tribunei“.)

Ieri s'a pertractat înaintea curţii cu juraţi din Cluj procesul de presă, pe care procuratura-supremă de stat din M.-Oșorheiu 'l-a intentat din nou ḑiarului nostru pentru doi articoli politici.

Pertractarea s'a ţinut în sala de ședinţe a tribunalului reg. din Cluj.

Dl Dominic Péterffy, presidentul tribunalului, deschide pertractarea la oarele 9 1/2 dimineaţa. Juḑi votanţi sûnt: Emeric Biró și Acaţiu Csiszér; notari: Dr. Mih. Rotáridesz și Iosif Bartok. Tălmaciu: Dr. A. Isacu. Acusa o susţine Alexandru Jesszenszky, substitut de procuror-suprem. Apĕrător: Iuliu Coroian.

Sâla, coridoarele și curtea tribunalului sûnt pline de public mai ales românesc, veniţi din toate părţile ţerii, precum dela Sibiiu, Arad, Turda, Blaj și alte părţi, ca sĕ asiste la această pertractare. Publicul de dame încă era foarte numeros și biroul presidentului, care stă în legătură cu sala ședinţelor, era îndesuit de dame.

După deschiderea pertractării presidentul citesce catalogul juraţilor și, constatându-se, că dintre juraţi lipsesc 11, suspinde pertractarea.

La 11 oare s'a redeschis pertractarea. După-ce atât acusatorul, cât și acusaţii nu s'au folosit de dreptul de respingere, juriul s'a compus prin sortire astfel:

Hirschfel Sándor, Dr. Groisz Gustáv, Dr. Csiky Victor, Lehman Sándor, Somlyai László, Herczegh Sándor, Kónya Sándor, Benedek József, Dr. Kerekes Gyula, Gráf Jakab, Dr. Szombathelyi József, Balog Iozsef. Membri suplenţi: Bucsy József și Schilling Rudolf.

După-ce juraţii depun jurămêntul, publicul se admite în sală.

Presidentul constată, că acusa o va representa Alexandru Jeszenszky, dar' fiind acesta cam bolnav, pentru o eventuală substituire e de faţă și procurorul din Cluj Dr. Ioan Biró.

După expunerea obiciuuită a naţionalelor acusaţilor, din care resultă, că acusatul principal dl Ioan Macaveiu nu scie unguresce, e de 31 de ani, capelan gr.-cat. în Năsĕud, cu avere și nu a fost nici-odată pedepsit, ear' dl Septimiu Albini, care declară, că voesce sĕ vorbească românesce, a fost odată pedepsit pentru delictul de vătĕmare de onoare comis pe calea presei, se dă citire actului de acusaţiune.

Actul de acusă al procurorului-suprem din Murĕș-Oșorheiu.

Nr. 3831/1 90
proc. supr.

Onorată curte cu juraţi ca judecătorie de presă!

Ḑiarul „Tribuna“ ce apare în Sibiiu, redactat de locuitorul din Sibiiu Septimiu Albini și tipărit în tipografia „Institutului tipografic“, societate pe acţii în Sibiiu, a publicat în Nrii sei 50 și 51 dela 15 și 16 Martie, aici alăturaţi sub 1·/. și 2·/., provĕḑuţi cu Nrii I. și II. și fără subscriere de nume, un articol alăturat aici și în traducere autentică maghiară, care, continuat în amêndoi Nrii consecutivi, formează o publicaţiune complectă. În partea sa signată cu Nrul I. scriitorul articolului, resonând asupra evenimentelor din 1848 și 1849, ḑice așa: „La 1848 și 1849 am jertfit vieaţa la mii și mii de oameni, am jertfit floarea naţiunii noastre, respingêndu ori-ce pactare cu idea de stat maghiar. Este cald încă sângele, care a curs șiroiu în ţinuturile aceste. Deja aproape de un pătrar de secol ne-au chinuit politicesce compatrioţii maghiari. Am fost excluși din parlamentul ţerii, am fost excluși din justiţie și din administraţie și am fost apăsaţi pe toate terenele de acei oameni, care nu au fost vrednici sĕ-'și ridice cuvêntul contra naţiunii noastre“. *)

Ear' în Nrul 51, edat la 16 Martie a. c., al numitului ḑiar, scriitorul articolului, urgentând schimbarea politicei interne urmate până acum, pentru a mulţumì naţionalităţile, pune această întrebare: „Cine a luptat mai mult contra politicei naţionalităţilor?“, la care numai decât rĕspunde: „Compatrioţii nostri maghiari“.

„Noi însĕ“, — așa ḑice mai departe, — „neîtrerupt ne-am luptat contra lor cu toată puterea principiilor și ne-am silit a-'i lumina și a-'i convinge, că noi Românii cu limba noastră proprie, cu cultura noastră și cu instituţiunile noastre școlare și bisericesci doară tot sûntem un popor“....

„Astădi a sosit deja timpul, ca sĕ ne ridicăm vocea cu mai mare putere și sĕ ḑicem, că pe pământul patriei voim sĕ trăim și sĕ murim ca Români și numai ca Români. Și în consecuenţă cu aceasta, respingênd idea de stat maghiar, ne declarăm pentru caracterul poliglot al Ungariei, precum și al monarchiei întregi“.

„Și dacă s'ar cugeta compatrioţii nostri maghiari, ca într'un moment potrivit sĕ aplice eară atrocităţile din 1848, acuma le rĕspundem înainte: sûntem pregătiţi!... dar' sûntem hotărîţi și la aceea, ca sĕ ne apĕrăm individualitatea naţională până la cea din urmă picătură de sânge. Pe noi nu ne mai poate surprinde nimica. Evenimentele, care se vor începe și se vor desvolta înaintea noastră, sûnt demult cunoscute. Mai mult nu ne poate amăgì nimenea cu promisiuni, cu atât mai puţin compatrioţii maghiari, care nici-odată nu 'și-au ţinut cuvêntul dat“.

„Tocmai de aceea, cu privire la evenimentele grave, care ne vor putè ajunge, le ḑicem fraţilor nostri români: „Aveţi minte, și păziţi cu moderaţiune. Timpul frângerii pânii este aproape““.

Scriitorul articolilor, îndrumând apoi la „anii atâtor suferinţe“, pune întrebarea: „Ce sĕ facem deci?“ și la această întrebare rĕspunde așa:

„Avem program politic, pe care 'l-am primit la 1848 și 'l-am aprobat, și acest program este primit în sufletul tuturor Românilor, care trăesc în regatul Stului Stefan“.

„Cu acest program am stat la 1848 faţă cu teroristii lui Kossuth... prin urmare avem basă destul de sigură și nu este trebuinţă sĕ ne tetovăm“.

Mai departe scriitorul articolului, amintind, că Românii totdeauna au fost factor hotărît în politica internă a ţerii, continuă așa: „Dar' noi am fost tractaţi cu nebăgare în seamă, ba“, precum cu durere a exelamat dinstinsul general Traian Doda: „Românimea n'are loc în cadrul constituţiei ungare“, pentru-că, după articol, poporul român este considerat de atare popor, „care nu este vrednic sĕ fie părtaș de mai bună soarte politică decât sclavii din Egipet și din insulele Oceanului-pacific“. „Toate aceste pentru-că ne alipim de naţionalitatea noastră. Ce schimbare a sorţii! Kosuth ne-a privit ca pe dobitoace, ear' Tisza de soboli și agitatori periculoși. Am suferit toate insultele, ba.... am și respins culomniile precum au mertiat calomniatorii. Și ce s'a întêmplat cu noi? Am fost aruncaţi în temniţă; am fost trași înaintea judecătoriilor de presă și am fost condamnaţi de astfel de oameni, care nici nu ni-au înţeles limba, nici n'au cunoscut adevĕrul, pentru care ne luptăm. Păharul suferinţelor noastre s'a umplut. Și noi, care am fost chinuiţi și nebăgaţi în seamă, sûntem astăḑi mândri, că am putut suporta cu bărbăţie și cu pacienţă și multele nedreptăţi, pe care ni-lieau pricinuit compatrioţii maghiari“.

În fine articolul, schiţând atitudinea observată de Români la 1848/49, „pentru vindecarea suferinţelor și dorinţelor celor trei milioane de Români locuitori în patrie“ recomandă o petiţiune imediată cătră Coroană, și indicând la absurditătile politicei bărbaţilor

*) În pasagiul acesta și în cele următoare citate din articolii încriminaţi nu am reprodus textul original, ci am retradus verbal traducerea maghiară a acusei.
Red. „Tribunei“.

FOIŢA „TRIBUNEI“.

Nunta la ţeranul român din giurul Năsĕudului.

De
Stefan Buzilă.

(Urmare.)

Prelûngă vrăjile aceste, fetele bĕtrâne împreună cu mamele lor, ba de multe-ori și cu alte femei plătite anume spre acest scop, se pun pe ruga lui Dumneḑeu, ca acesta sĕ aducă pe ursita fetei. Ruga aceasta cătră Dumneḑeu consistă mai cu seamă din ajun și recitarea repetată a rugăciunilor de toate ḑilele, precum și din mĕtănii. Ḑilele, care cu deosebire se ajună și în care roagă pe Dumneḑeu sûnt: 1. Sfântul Nicolae (6/18 Decemvrie), pentru-că Sfântul Nicolae a ajutat pe 3 fete de s'au putut căsătorì. 2. Patruḑeci de sfinţi dela Sebastia (9/21 Martie), făcênd pentru fiecare sfânt câte 40 de mĕtănii, de toate 1600, și ḑicênd anumite rugăciuni. 3. Întrarea Născĕtoarei de D-ḑeu în biserică (21 Noemvrie). 4. Ajunurile prescrise de biserică. 5. Luni, Mercuri și Vineri în sĕptĕmână, ear' Marţia o ţin atunci, când „ursita“ respectivei e căsătorit, ca sĕ-'i moară femeia. Ḑilele aceste le ţin cu abstinere dela lucru, dela mâncare și beutură. Totodată, când ţin aceste ḑile, se crede, că nu-i iertat sĕ dee nimic din casă, până chiar nici un păhar de apă sau un singur apringior, căci la din contră nu se ajunge efectul dorit.

Nu arare-ori fetele aleargă și pe la păscălieri (căutători de noroc), pentru-ca din aruncarea cu cărţile, din semnele de pe mâni, din „Păscălie“, „pe care numai ei o au și numai ei o sciu citì“, sĕ le spună, că mărita-se-vor ori ba, și dacă da, după cine, când etc. Firesce fiind dînsele în bună credinţă, că păscălierii acestia nu mint, ci spun „cum e scris la Dumneḑeu.

Vrăjile, ajunurile, alergarea la căutători de noroc, toate își au causele lor. Și anume: cei-ce rĕmân necăsătoriţi, ori-unde merg, sûnt foarte rĕu vĕḑuţi și preste tot poporul îi ţine ca pe nisce oameni fără de noroc. Le dă chiar și nume de batjocură, numindu-'i „borlaci“. Pentru aceea se aude câte o fată îmbĕtrânită cântând cu jale:

Câte fete cu boscoane, *)
Toate au în cap sovoane, **)
Eu las după D-ḑeu
Până-i vai de capul meu!

Ce se ţine de timpul, când poporul nostru încheie căsătorii, este a se observa, că dînsul, fiind ascultător și supus în toate, așa și aici, ţine a fi foarte mare pĕcat, dacă contractează căsătorii în timpul oprit de biserică, și pentru aceea în acele timpuri nici nu încheie atari căsătorii. Din timpul liber, neoprit își alege poporul pentru căsătorii mai vîrtos carnevalul (câșlegile) Crăciunului, pentru-că în acest timp dînsul nu este ocupat cu lucrul câmpului, precum d. e. în timpul verii sau al toamnei, când ar perde prea mult timp cu ospeţele. Cu toate aceste se întêmplă căsătorii și în alte timpuri ale anului, dar' acele sûnt foarte rari. Aici se vede, că împregiurările climatice au făcut pe acest popor sĕ se abată dela datina romană de a celebra căsătoriile în luna lui Iunie, numită și Iunoniu dela ḑeiţa Iuno, care era patroana căsătoriilor. Deși biserica gr.-cat. nu opresce, totuși poporul crede a nu fi iertat sĕ se cunune în ḑi de Duminecă sau altă sĕrbătoare.

La o căsătorie mai are în vedere poporul de pe aici încă și legătura de neam ce s'ar putè afla între respectivii căsătorinḑi. Referitor la neamul de sânge, poporul, — dacă ar fi căsătorinḑii consângeni chiar într'un grad tare îndepărtat, — crede și susţine, că nu este bine sĕ se iee laolaltă, chiar dacă obţin dispensare, totuși pĕcătuesc cei-ce se iau. Cam asemenea cred și despre cuscrenie (afinitate), fie aceea provenită din legături de căsătorie, fie din administrarea botezului sau fie ilegală. Este de însemnat, că dînșii, afară de gradurile oprite de biserică, mai ţin de oprite și de pĕcat și altele, care aievea nu sûnt de atari. — Așa la consângenitate dînșii ţin de mare pĕcat și gradul al 8-lea *), ḑic că pĕcătuesc cel-ce ia neam „până la a șeptea viţă și sĕmênţă“, chiar și dacă o face asta cu dispensare; că va avè copii muţi, sau orbi, sau schilavi, că nu va avè noroc la nimic etc., ear' dacă se iau neamuri aproape, ḑic, că trebue sĕ moară, deoare-ce D-ḑeu nu-'i lasă sĕ trăească ca păgânii, adecă „sĕ se pângărească“. — La afinitate provenită din legături de casătorie dînșii tin a fi pĕcat și rîndul (ordul) al treilea, adecă afinitate de 3 neamuri, ceea-ce în biserica nu se compută a fi împedecămênt. La botez crede poporul, că nașul și nașa au devenit în legături așa deaproape cu finul, precum sûnt fraţii. — Precum se face legătura de neam prin botez, tocmai așa ḑice poporul, că se face legătura de neam și prin cununia între cununaţi și între martorii (nașii) dela cununie; ceea-ce însĕ biserica în canoanele sale nu o spune a fi neam. — În urma acestora poporul se feresce foarte a încheia căsătorii cu neamurile, creḑênd a fi pĕcat mare chiar și în gradurile neprevĕḑute de biserică și amintite mai sus.

La căsătorie mai are în vedere ţeranul de pe aici și naţiunea persoanei respective. Așa mai întêiu nu se întêmplă căsătorii cu persoane de alt neam. Fata unui ţeran de Român nici-când nu se mărită după un Jidov, Ungur, Ţigan etc., întocmai după-cum se întêmpla oare-când în mama noastră Roma, unde încheierea căsătoriei cu persoană de alt neam o putea concede numai senatul, ba la început absolut nu era permisă.

Dau mult Românii nostri și pe familia, din care se trage respectivul casătorind și în special la fete se uită mult ce mame au avut, căci ḑic: „pe unde sare capra, pe acolo sare și iada“; și earăși „aschia nu cade departe de lemn“. — Mai presus de toate însĕ se uită și deoparte și de alta la averea celuialalt și poţi ḑice, cĕ abia un procent nu pune aceasta condiţiune de cea dintêiu și apoi aceasta e causa mulţimii de căsătorii nefericite.

În privinţa etăţii de căsătorie ar fi foarte anevoie a stabilì termini, deoare-ce fetele se mărită atunci, când le vine unul pe plac, și ficiorii se însoară când se pot, după-ce adecă nu le mai stă în cale nici împedecămêntul miliţiei. Totuși cele mai multe casuri de căsătorie la ficiori se întêmplă între 23—26 ani, ear' la fete între 18—23. Poporul însĕ, cât poate, se ţine de ḑicala bĕtrânilor, că „ori de tinĕr te căsătoresce, ori de tinĕr te călugăresce“; apoi „însuratul de cu vreme și mâncarea de dimineaţă, aduc bun folos în vieaţă“. Ba fetele se pare, că chiar voesc a astrînge pe ficiori sĕ se însoare de tineri, când le cântă:

„Măgheran crescut în fir,
„Rĕu îţi stă, bade, bĕtrân;
„Măgheran crescut în iarbă,
„Rĕu îţi stă, bade, cu barbă“.

Pentru fete bucuroși observă, dacă pot regula, ca nici-când sĕ nu se mărite cea mai tinĕră înaintea celei mai de etate, — dacă sûnt mai multe fete la casă, pentru-că ḑic: „dela vîrf se începe stogul“ (claie mare de fên). — La Romani căsătoriile de regulă se îndepliniau cam între 30—35 ani ai bărbatului, ear' ai femeii 18—20, fiind fata îndată-ce împlinia 14 ani ai vieţii numită „Domina“. *) (Va urma.)

*) „Boscoane“, ca substantiv numai în pl. = vrăji; 'l-a bosgonit = 'l-a vrăjit, 'l-a fermecat.

**) „Șovon“ se numesce vĕlul miresei, vedi mai la vale.

*) Deoare-ce poporul de pe Someș ale cărui datine și credinţe se descriu aici, e tot greco-catolic, computarea neamurilor încă se ia după prescrisele canoanelor bisericesci gr.-cat.

*) Ca isvoare în errarea datinelor dela popoarele antice, vedi „Cultul păgân și creștin“ tom. I. de Dr. At. M. Marienescu și „Nunta la Romanii antici pe timpul republicei“, „Familia“ din 1875, precum și Elena Sevastos: „Nunta la Români“, pe care autori îi citez odată pentru totdeauna aici.

de stat maghiari comise față cu Românii, își termină publicațiunea cu cuvintele: „Cu noi este învingerea.

Publicațiunea apărută în „Tribuna“ din 17 și 18 Maiu a. c. Nr. 102 și 103 sub titlul „Ei sau noi“ fără subscriere de nume și însemnată cu I. și II., vorbind despre Români începe așa: „Am ajuns la marginea suferinței noastre pacînice. Și nu numai noi, Românii acestei patrii, am ajuns acolo; ci asemenea nouĕ au trebuit sĕ ajungă acolo toate naționalitățile nemaghiare“.

„Abusul de putere și pofta de desnaționalisare se manifestă și din partea organelor puterii statului. . . Așa nu se poate mai departe. De aceea ne vedem îndemnați de cel mai sfânt patriotism și de cea mai desinteresată iubire de națiune sĕ ne întrebăm: ei, adecă numai Maghiarii, sau lângă ei și noi toate celelalte naționalități nemaghiare, sântem oare îndreptățite sĕ luptăm, sĕ trăim și sĕ murim împreună cu Maghiarii pentru drepturile acestei patrii? De aceea formulăm astfel întrebarea, pentru-că noi nici-când nu vom consimți cu nebunia eșită din căpățînele goale, care ḑice: Statul sântem numai noi Maghiarii“. —

„Ce ironie și nebunie din partea superbei și ușuraticei națiuni maghiare!? Acum dară sau numai ei, Maghiarii, au drepturi și datorințe și au viitor, sau toate aceste drepturi și acest viitor îl avem și noi în aceeași mĕsură“.

„Dacă numai ei, Maghiarii, au drepturi și viitor în accastă patrie, — pretindem ștergerea legii naționalităților. Mai întâiu facă-se aceasta, ear' atunci noi Românii, pe basa acestui principiu și în cadrul lui, vom fi siliți sĕ ne credem supuși, cutărui alt stat“.

„Noi așa am sciut, că guvernul unui stat constituțional și cu minister responsabil și legislativ, nu poate abusa de legi în interesul favorisării unei masse de oameni prin octroarea drepturilor publice ale tuturor celorlalți cetățeni asupra acelora“.

„Acum audim, că așa ceva numai în Ungaria se întâmplă, unde altceva însemnează a fi Maghiar și altceva a fi Român sau Sas“. —

„Numai Ungaria începe astăḑi a face deosebire între „națiune“ și „naționalitate““.

„Sub „națiune“ se înțeleg Maghiarii favorisați, sub „naționalitate“ vrednicii de compătimire Români, Croați, Sași, Slovaci, într'un rang cu Țiganii și cu Ovreii, care nu au nici patrie, nici pământ cald. Ce principii profesate din partea concetățenilor nostri“. — — —

„Noi până acum așa am sciut, că am dat banii și sângele nostru pentru gloria Tronului și a patriei, precum și pentru apĕrarea individualității noastre naționale“.

„Românul nu a luat arma pentru-ca sĕ-'și verse sângele pentru utopiile națiunii maghiare, ci împreună cu toate celelalte naționalități s'a luptat pentru un principiu comun, pentru gloria Tronului și pentru susținerea integrității politice a imperiului nostru“.

— — — — — — — — —

„Ce ar face Maghiarii, dacă — — ca străini, cum sântem considerați de ei, am recurge la numĕrul și puterea noastră trupească? Sau ar trebui sĕ plece, sau sĕ se plece!!“

„Dar' ce ar face Maghiarii, dacă am ḑice: Pământul acesta este al nostru, nu vĕ recunoascem mai mult supremația, nici stăpânirea asupra noastră, pentru-că patria aceasta nu este numai a noastră, ci dulcea patrie a tuturor? Ar curge sânge, pământul s'ar acoperi cu cadavre, dar' s'ar curăți aerul; din pământul udat cu sângele nevinovaților s'ar forma apoi patria noastră comună, care cu toată siguranța nu ar fi numai a Maghiarilor“.

„Ear' atunci sigur ar eși la lumină, cine sânt ei și cine sântem noi!? Atunci am ajunge la resultatul final: ei prin ei și noi prin noi. Este întrebarea: Cine lucră, cine doresce, cine urgentează sosirea acelor ḑile? De bună-seamă nu noi, naționalitățile știrbite în drepturile lor, ci publicistii maghiari negândiți și impertinenți. Căci trebue sĕ se scie, că până-când mai pulsează o picătură de sânge român în vinele noastre, nu vom admite, ca acela sĕ se mestece într'un păhar cu sângele seminției lui Arpad. Până-când iubitul nostru Monarch cu cuvintele Sale puternice și cu rara Sa înțelepciune foarte des numesce „popoarele Mele iubite“ toate naționalitățile de sub stăpânirea Sa, până atunci avem dreptul și datorința sĕ ne numin supușii Sei credincioși, eară nu străini; până-când avem dreptul sĕ ne ridicăm pe pământul acestei patrii biserici și școale naționale, ca în ele sĕ ne rugăm și sĕ ne cultivăm după spiritul nostru propriu național: până atunci nu ne vom crede străini, dar' nici nu ne vom corcì cu „națiunea“, pe care spe rușinea Europei culte numai un noroc orb, dar' spre nenorocirea ei, a ridicat-o la ceea ce este“.

„Europa și numai Europa va fi chiemată sĕ decidă cândva viitorul acestei patrii. Europa va trebui sĕ se pronunțe asupra dreptului nostru public“.

„Ei sau noi!!“

„Și oare bine ar fi, ca alții sĕ ne clădească casa și sĕ ne aștearnă masa?“

„Oare bine este, ca durerea și amărîciunea, care ne pătrund sĕ nu le scim noi vindeca?“

„Dacă *noi* naționalitățile nu ne putem înțelege cu ei și dacă *ei* ne țin pe noi de străini, siliți de necesitate trebue sĕ le clarificăm posiția lor politică și situațiunea *noastră politică*“.

„Ei“, — se ḑice într'al doilea articol — „sânt stăpâni și domni, noi sântem supuși și cerșitori — — — Toate pentru ei în numele statului și nimic pentru noi în numele patriei. Trebue sĕ deosebim bine lucrul, căci Maghiarul altceva înțelege sub stat și altceva sub patrie. Statul pentru Maghiar este o pâne, din care singur Maghiarul poate tăia și mânca. Tocmai de aceea idea de stat maghiar nu poate permite, ca afară de Maghiar sĕ poată gusta și alții din această pâne. Patria din contră este un ogor, la a cărui cultivare trebue sĕ conlucrăm cu toții, noi naționalitățile ca vite și boi de lucru ca unelte agricole, ear' Maghiarul ca domn cu bâta și biciul. Nu trebue prin urmare sĕ ne mirăm, că ne impută „nepatriotismul nostru“, cu deosebire când și noi ca oameni ne ridicăm deasupra dobitoacelor și nu procedem orbesce în spiritul patriotismului comentat de Maghiari“.— — —

„Statul și idea de stat nu trebue sĕ fie ale Maghiarilor, după-ce nu numai „Maghiarii îi fac posibilă existența“.

„Ear' dacă Maghiarii cu toate aceste voesc sĕ reclame viitorul statului numai pentru ei, atunci idea de stat maghiar nu mai are viitor. Pentru-că, că Maghiarii cu nenorocita lor idee de stat aproape cu intențione și orbesce duc patria la pericol și la nimicire, aceasta o putem vedè și judeca din nenumĕrate casuri“.

„Ei, care se provoacă la legile brutale plăsmuite în 1848 sub influența tunurilor și a furcilor ridicate în toate colțurile Ungariei și Transilvaniei, — în adevĕr astăḑi nici nu se mai cugetă înapoi la durerosul absolutism trecut preste capetele noastre ale tuturor“.

„Ei, care la 1866 au tradat patria comună și interesele Tronului, nu ar trebui sĕ uite, că mai pot venì asupra patriei asemenea ḑile, când exemplul lor îl pot urma și alte naționalități. Căci logica evenimentelor istorice aduce cu sine, ca Maghiarul sĕ nu fie în exerciarea drepturilor omenesci mai îndreptățit decât alte națiuni, în casul nostru mai îndreptățit decât fiii naționalităților nemaghiare din această patrie“.

„Ei, care astăḑi față cu noi — nemaghiarii — își permit atâtea ilegalități, uită, că pot venì timpuri, în care și lor li-se va mĕsura cu mĕsura, cu care se mĕsură nouĕ. Ei, care în negândirea lor au ajuns până acolo, că ne numesc pe noi numai așa străini în patria noastră proprie, nu-'și aduc amĭnte, că sub alte împregiurări politice și sociale, nu numai că-'i putem numì străini, ci din contră îi putem scoate afară din hotarele acestei patrii. Și oare ce ar ḑice și ar scrie ei despre aceia, care ar fi în stare sĕ comită față cu ei lucruri atât de neomenesci?“ —

„Ce ar ḑice, — presupunênd casul mult trimbițat al Daco-Românieі, — dacă nepretențioșii Români, folosindu-se de dreptul celor mai tari în stat, ar începe a trimite pe Maghiarii din Biharea în Dobrogea, pe cei din Maramurĕș în România-mică și pe Sècui în România, ear' pe cei din Ardeal 'i-ar lăsa pradă Românilor din Ardeal?“ — — — — — — — — — — — — — — — — —

„— — — Guvernul Tisza 'și-a lăsat brutalitatea moștenire contelui Szapáry, nedreptatea și ura reciprocă dintre ei și Maghiari, care mai curênd sau mai târḑiu va produce fructele sale“.

„Idea de stat, care este numai umbra unui principiu marinimos, trebue sfirticată și ștearsă din lexiconul politic al Maghiarilor“.

„Aceasta este o necesitate, care o reclamă tocmai desvoltarea Maghiarilor și împregiurările politice. Căci noi, la ale căror spate în regatul român stau frații nostri, nici-odată nu permitem sĕ fim făcuți prinsonerii culturii și ideii de stat maghiare. Rasa slavă din Ungaria, asemenea nouĕ, câtă vreme steaua de Nord lucesce atât de puternic și câtă vreme în partea sudică a Europei statele mici slave se desvoaltă în liniște și pace și Germanii și Sașii din Ungaria și din Transilvania privesc spre dictatorul Berlin și spre mult promițătoarea Viená: până atunci sânt și rĕmân utopii ideile ca aceea a maghiarisării și accea, care se cultivă despre străinii din Ungaria și Transilvania“. —

„Dacă Maghiarii vĕd aceste, îi întrebăm: De ce treabă vĕ sânt voiniciile? Rĕspundeți“. —

După aceea articolul expunênd, că Românii numai în Coroană pot găsì sprigin, astfel își urmează și-'și termină raționamentul.

„Ear' noi voim sĕ rĕmânem străini și tari și sĕ desvoltăm resistență de granit față cu atotputernicii Maghiari pe pământul patriei, pe această cale împedecându-'i în toate ideile, cu care ar dorì sĕ pășească contra noastră“.

„De sine se înțelege, mare rușine 'i-ar aștepta pe Maghiari, dacă în această patrie ar trebui sĕ depună armele înaintea străinilor bine situați; înaintea acelor străini, despre care ḑic, că patria aceasta tot așa este a lor ca și a Maghiarilor. Este acum întrebarea, cine are sĕ hotărască asupra sorții patriei, majoritatea locuitorilor, care după fantoma deșeartă a „națiunii“ formează pe străinii patriei, sau minoritatea națiunii? Sĕ ne rĕspundă“. —

— — — — — — — — — — —

„Vederile noastre, așa credem, le aprobă toate celelalte naționalități ale Ungariei; căci atunci, când noi, — nemaghiarii, — vom înceta de a exista, cu mult mai înainte de noi despre Maghiari nici nu se va mai vorbì“.

Articolul dela 15—16 Martie a. c. al numitului ḑiar, publicat în Nrii 50 și 51 cu titlul „Kossuth și Tizsa“, în pasagele mai sus expuse ține direct pe „compatrioții maghiari“, adecă pe locuitorii de limbă maghiară ai națiunii politice ungare, de asupritorii și chinuitorii naționalității române, cu totul separată de aceasta și totdeauna dată în lături, pe care Maghiarul a scos-o din cadrul constituției și nu o privesce de altceva, decât de sclavă. Românii au suferit toate insultele Maghiarilor, și după-ce cu toate aceste țin cu tărie la naționalitatea lor, sânt aruncați în temnițe și condamnați. De aceea păharul suferințelor Românilor s'a umplut, și sânt pregătiți, dacă este necesar, sĕ-'și apere existența națională a lor, periclitată de Maghiari, până la cea din urmă picătură de sânge. Din causa acestei grave eventualități Românii sânt făcuți atenți sĕ țină și mai departe la programul lor de până acum și sĕ-'l păzească cu moderațiune, căci timpul frângerii pânii este deja aproape.

După expresiunile mai sus expuse ale articolului din numita foaie, publicat în Nrii 102 și 103 dela 17 și 18 Maiu a. c. sub titlul „Noi sau ei“, răbdarea pacînică îndelungată a Românilor a ajuns la margine. „Așa nu se poate mai departe“. „Vor fi siliți a se considera de supușii altui stat“, pentru-că Maghiarii în interesul favorisării unei anumite masse de oameni abusează de drepturile celoralalți locuitori. — În Ungaria „altceva însemnează a fi Maghiar, a fi Român sau Sas“. Sub „națiune“ se înțeleg Maghiarii privilegiați, ear' sub „naționalitate“ Românii, Croații, Sașii și Tăuții puși într'un rang cu Țiganii fără patrie. „Ce ar face Maghiarii, ar recurge la numĕrul și puterea lor trupească. Maghiarii ar trebuì „sau să plece, sau sĕ se plece“. Ear' la întrebarea, că ce ar face Maghiarii, dacă Românii nu ar mai recunoasce supremația și stăpânirea Maghiarilor, spune pe față: „Ar curge sânge, pământul s'ar acoperì cu cadavre, dar' s'ar curăți aerul și din pământul udat cu sângele nevinovaților s'ar plăsmuì patria noastră comună, care de bunăseamă nu ar fi numai a Maghiarilor“. „Atunci s'ar vedè — — — cine sânt ei și cine sântem noi. Resultatul final ar fi: „ei prin noi și noi prin ei““. „Până-când în vinele noastre mai pulsează o picătură de sânge român, nu vom permite, ca aceea sĕ curgă într'un păhar cu sângele sĕminției lui Arpád“. Căci pe Maghiar „spre nenorocirea lui“ și „spre rusinea Europei culte și numai un noroc orb 'l-a făcut ceea-ce este“. — — — „Singură Europa va fi chiemată sĕ decidă cândva asupra viitorului acestei patrii“. „Europa va avè sĕ se declare, „asupra dreptului nostru public““. „Ei sau noi“. — — — „Bine va fi oare, ca nouĕ alții sĕ ne clădească casă și sĕ aștearnă masa pe seama noastră? Oare bine e sĕ nu ne scim noi vindeca durerea și amărîciunea, care ne pătrund?

De aceea află de lipsă a limpedì situațiunea politică a Românilor, pe care o resoalvă în articolul de sub II. precum urmează. Ei (i. e. Maghiarii) sânt domni și stăpâni, noi (i. e. Românii) sântem supuși și cerșitori. Toate pentru ei în numele statului și nimic pentru noi în numele patriei. Trebue sĕ distingem bine. — — — Maghiarul altceva înțelege sub stat și altceva sub patrie. Statul este pentru Maghiar o pâne, din care numai Maghiarul singur poate tăia și mânca. Tocmai de aceea idea de stat maghiar nu poate permite, ca afară de Maghiari și alții sĕ poată gusta din această pâne. Patria din contră este un ogor, la a cărui cultivare toți trebue sĕ conlucrăm, noi naționalitățile ca vite și unelte agricole, ear' Maghiarul ca stăpân cu bĕțul și corbaciul“. — „Ei — — — la 1848 sub influența tunurilor și a furcilor ridicate în toate părțile Ungariei și Transilvaniei au făcut legile brutale, la care se provoacă“. — —

„Ei, care la 1866 au tradat patria comună și interesele Tronului, nu ar trebuì sĕ uite, că mai pot venì asemenea ḑile asupra patriei, când exemplul lor îl pot urmări și alte națiuni“. — — „Sĕ nu fie Maghiarul în exerciarea drepturilor omenesci mai îndreptățit ca alte națiuni, în casul nostru mai îndreptățit ca fiii naționalităților nemaghiare din patrie“. „Ei, care astăḑi față cu noi nemaghiarii își permit atâtea ilegalități, sĕ nu uite, că pot venì timpuri, când și lor li-se va mĕsura cu mĕsura, cu care ne mĕsură nouĕ“. „Ei — — — nu cugetă, că — noi nu numai îi putem numì străini, ci din contră îi și putem scoate din hotarele acestei patrii“.

Și aici, punênd scriitorul articolului casul acestei eventualități, întreabă: „Ce ar ḑice, — — dacă — — Românii, usând de dreptul celui mai tare în stat, ar începe a trimite pe Maghiarii din Biharea în Dobrogea, pe cei din Maramurĕș în Moldova și pe Sĕcui în România, ear' pe cei din Transilvania ni-'i-ar lăsa nouĕ Românilor din Transilvania ca pradă?“ Inegalitatea și ura reciprocă dintre Români și Maghiari „mai curênd sau mai târḑiu va produce roadele sale““. „Idea de stat — — trebue sfîrticată și ștearsă din lexiconul politic al Maghiarilor“. — „Pentru-că noi, la ale căror spate sânt frații nostri din regatul român, nicicând nu permitem sĕ fim făcuți prinsonerii culturii și ideii de stat maghiare. Rasa slavă din Ungaria, asemenea nouĕ, până-când steaua polară lucesce atât de puternic și până când în partea sudică a Europei statele mici slavice se desvoaltă în liniște și pace și Sasul din Ungaria și Transilvania se uită spre Berlin și spre — — — Viena: până atunci sânt și rĕmân utopii deșerte ideile ca aceea a maghiarisării“.

„Noi — — — voim sĕ rĕmânem reci și tari și sĕ desvoltăm resistență de granit pe pământul patriei față cu atotputernicii Maghiari“. — „Este acum întrebarea: Cine are sĕ hotărască soartea acestei patrii, majoritatea locuitorilor, pe care o formează — — străinii Ungariei, sau minoritatea națiunii. Sĕ ne rĕspundă“.— — — „Când noi — — — vom înceta a exista, cu mult mai înainte de noi de Maghiari nici nu se va vorbì măcar.“

Precând articolul de mai sus provĕḑut cu titlul „Kossuth și Tisza“ atribue locuitorilor de limbă maghiară ai națiunii politice ungare astfel de procedură, care pe naționalitatea română pusă față în față cu Maghiarul pentru alipirea tare către naționalitate a membrilor ei prin asuprire, chinuire și scoatere din cadrul constituției îi tractează ca pe sclavi, pentru care se reclamă sacrificarea celei din urmă picături de sânge din partea Românilor, căci timpul frângerii pânii este aproape; pe atunci în pasagele mai sus amintite, în articolul „Ei sau noi“, arată naționalitatea română ca fiindu-'i toate drepturile, dreptatea, existența și desvoltarea națională călcate în picioare prin ilegalități, Maghiarul considerând pe Român ca pe o vită despoiată de toate drepturile omenesci, ḑice că a sosit timpul, ca Românii și celelalte naționalități, provocându se la majoritatea lor numerică și la puterea lor, sĕ manifesteze față cu Maghiarul resistență pe față pentru răpirea drepturilor lor.

După-ce mai sus indicații articoli prin conținutul lor acum schițat sânt cu desĕvîrșire potriviți de a agita la ură contra națiunii maghiare atât pe naționalitatea română, cât și pe celelalte naționalități. După-ce în decursul pertractării pornită în mod legal s'a dovedit, că autorul articolilor amintiți, și prin urmare și al expresiunilor mai sus înșirate, este Ioan Macaveiu, capelan gr.-cat. în Năsĕud, care singur a recunoscut aceasta, prin urmare contra lui, ca autorul expresiunilor mai sus amintite îl acus de delictul circumscris în §. 172 punct 2. al codului penal, adecă de agitație contra naționalității comisă pe calea presei.

Asemenea pe basa §-lui 34 al patentei imperiale austriace dela 27 Maiu 1852, aici în vigoare, ridic totodată acusa și contra lui Septimiu Albini, ca contra redactorului responsabil al numitului ḑiar, și rog cu onoare pe onoratul presidiu al judecătoriei de presă cu juați, ca pentru pedepsirea faptelor predate în acusa mea sĕ defigă ḑi de pertractare, la aceasta sĕ citeze pe acusați și despre aceasta sĕ binevoească a mĕ înștiința și pe mine.

Mureș-Oșorheiu, 17 August 1890.

Vita Sándor,
procuror-suprem reg.

(Va urma.)

Monarchul la Oradea-mare.

Drept întregire a telegramelor noastre de alaltăieri despre primirea și petrecerea Maiestății Sale la Oradea-mare lăsăm sĕ urmeze următoarele:

La discursul, pe care primarul Sal 'l-a rostit la gară, Maiestatea Sa a rĕspuns următoarele: „Primiți mulțumita Mea pentru această primire cordială, care îmi justifică bucuria, de a putè cerceta după un timp mai îndelungat din nou acest oraș și acest ținut Credincioasa alipire și iubire de patrie a locuitorilor orașului Oradea-mare îmi sânt cunoscute, de aceea pășesc cu bucurie în mijlocul D-voastre și sânt convins, că aic numai oare plăcute voiu petrece“.

Dela gară Monarchul a tras la reședința episcopească, unde o companie de honveḑi ce forma garda de onoare a defilat înaintea Maiestății Sale.

La 10 oare Maiestatea Sa a primit deputațiunile.

Mai întâiu a fost primită deputațiunea clerului rom. catolic din diecesa Oradieimari; conducĕtorul ei, episcopul Schlauch, a rostit înaintea Maiestății Sale o vorbire, în care a dat expresiune încrederii, afecțiunii și iubirii clerului pentru persoana iubită a Monarchului, apoi continuă mai departe: „Aceste sentimente le nutresce și poporul încredințat conducerii noastre, pentru-că în Ungaria sentimentul dinastic este o vîrtute națională, fidelitatea pentru Rege însĕ o pietate religioasă. Cu credință ținem la biserica noastră și de aceea aducem cele mai adânci omagii înaintea Maiestății Coroanei, care veghiază asupra binelui amĕndurora în înalta persoană a Maiestății Voastre ces. și apostolice reg. cu iubire părintească și regală.“ În sfîrșit cerù el binecuvêntarea cerului asupra Monarchului.

Maiestatea Sa a rĕspuns: „În acest loc, unde memoria gloriosului Meu antecesor, a Stului Ladislau, se păstrează cu pietate, primesc cu mare bucurie omagiile slugitorilor bisericii catolice tălmăcite cu cuvinte atât de elocuente prin graiul vredniculuі prelat al diecesei. Nu Mĕ îndoesc, că clerul romanocatolic, cu tradiționala sa fidelitate și iubire de patrie, va satisface dorinței Mele și va aduce și pe viitor în consonanță datorințele către stat și biserică, în interesul credinței noastre și pentru menținerea păcii din lăuntru a țerii. În această firmă convingere Vĕ asigurez cu plăcere de nestrămutata Mea bunăvoință și de grația Mea“.

Metropolitului Vancea, conducĕtorul deputațiunii clerului gr.-catolic, care în vorbirea sa a accentuat credința neclintită, devotamentul și omagiile acestui cler și ale credincioșilor sei, 'i-a rĕspuns Maiestatea Sa: „Eu sânt pe deplin convins de sinceritatea sentimentelor D-Voastre exprimate și voiu urmări totdeauna cu bucurie activitatea D-Voastre îndreptată spre întărirea religiosității și spre o concordie frățească. Primiți mulțumita Mea pentru presentarea D-Voastre și comptați și pe viitor la nestrămutata Mea grație“.

Deputațiunea clerului gr. oriental a fost condusă de metropolitul Miron Romanul. După asigurarea credinței nestrămutate și tradiționale a credincioșilor sei, ḑise metropolitul: „Venim înaintea Maiestății Voastre în firma credință, că Maiestatea Voastră apreḑiind iubirea de patrie și aplecarea spre jertfă a totalității bisericii noastre naționale, dar' totodată și ținerea ei strînsă la interesele ei bisericesci și naționale îndreptățite, echitabile și preste tot modeste, Vĕ Veți îndura preagrațios a împărtăși biserica noastră și preste tot poporul nostru, poporul român din patrie, de aceeași iubire părintească, îngrijire și scutire ca și până acum“. Adresa sa rostită în limba maghiară a terminat-o cu următoarele cuvinte în limba română: „Sĕ trăcască Maiestatea Sa preagrațiosul nostru Monarch?“

Conducĕtorului clerului român gr. or., Maiestatea Sa a rĕspuns precum urmează: „Primesc cu plăcere omagiile D-Voastre și, bizuindu-mĕ în sentimentele D Voastre de fidelitate pentru Tron și patrie, sânt convins, că clerul român gr.-oriental va fi și pe viitor totdeauna condus de aceste sentimente. De aceea cu plăcere Vĕ asigurez de scutul Meu și de nestrămutata Mea bunăvoință față cu biserica D-Voastre“.

După omagiile bisericii reformate și ale celei evangelice, ale municipiilor, ale comunităților israelite, ale camerei advocațiale, ale camerei de comerciu și după rĕspunsurile M. Sale, la 12 oare Maiestatea Sa a îndeplinit în biserica catedrală o rugăciune mică și apoi s'a dus în Elisabethinia. Maiestatea Sa a cercetat apoi claustrul ursulinelor, academia de drepturi, spitalurile, seminarul gr.-cat. etc. Pretutindenea Monarchul a fost întimpinat cu însuflețite aclamațiuni.

La 3 oare a fost dineu în reședința episcopească cu 43 cuverte. Dineul a ținut până la 5 oare. La 6 oare Monarchul a plecat la manevre.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiiu, 31 August st. v.

Afaceri interne.

De vre-o câteva ḑile jurnalele unguresci se ocupă mult cu faima, că ministrul *a latere*, baronul Bela Orczy, are de gând sĕ-'și dee cât mai în grabă demisiunea din considerări sanitare. Cu privire la aceasta „Nemzet“ aduce în foaia de seara dela 10 l. c. împărtășirea: Starea sanitară a baronului Orczy e pe deplin mulțumitoare și ministrul nu are deloc intenția de a-'și cere demisia.

De altă parte „Pester Correspond.“ ce ni-a sosit aḑi constată, că scirea, că Ladislau de Szögény s'a hotărît în sfîrșit a întra în cabinetul unguresc, ar fi produs pretutindenea cea mai bună impresiune. Nu numai partidul liberal recunoasce în Szögény pe un membru talentat, chiar și opoziția moderată se bucură din causa numirii lui, deoare-ce ea n'a încetat nici-odată a stima pe soțul ei de partid de odinioară pentru tactul seu eminent și fin.

Și în adevĕr, ḑiarele fără deosebire de partid, întimpină cu simpatíe întrarea lui Szögény în cabinetul domnului Szapáry.

Cum se are lucrul acum cu împărtășirea oficiosului „Nemzet“?

La înaugurarea festivă a lucrărilor de regulare la Poarta-defer se va duce și ministrul-președinte Szapáry. Se ḑice, că festivitatea câștigă o importanță politică prin împregiurarea, că la ea au primit învitare și guvernele din România, Sêrbia și Bulgeria, și aceste guverne 'și-au și însinuat pe representanții lor. Se crede, că prin o atingere personală se va putè înlătura cestiunile de controversă ce există între monarchia noastră și România.

Situația în Boemia.

„Politik“ aduce din isvor sigur scirea, că guvernul e aplecat a acorda introducerea limbii cehice ca limbă de pertractare la judecătoriile cehice; limba de comunicare între autorități trebue sĕ rĕmână însĕ cea germană. Această concesiune însĕ numai atunci va întra în vieață, când se va fi executat odată noua limitare a districtelor judecătoresci.

Evenimentele din Sêrbia.

„Velika Srbija“ publică un apel electoral, prin care se face provocarea, de a alege numai de acei deputați, care întrevin pentru frații sêrbi din Bosnia și Erțegovina.

„Narodni Dnevnik“ atacă monarchia noastră cu multă vehemență și cere momentana deschidere a rĕsboiului vamal.

Poliția a confiscat broșura „Noi ciocli ai Sêrbiei și ai sêrbismului“, care e îndreptată mai ales în contra lui Milan, acusându-'l de tradare.

Metropolitul Mihail va merge cât mai în grabă în pensie.

Făptuitorul principal acusat cu uciderea consulului sêrbesc din Pristina a fost condamnat decătră autoritățile turcesci la moarte, ear' ceialalți trei complici la câte cinci ani închisoare. Se crede, că prin aceasta afacerea se poate privì terminată.

„Narodni Dnevnik“ spune, că Persiani, consulul rusesc în Sêrbia, s'a reînsănĕtoșat și în curênd va sosì ca sĕ-'și ocupe postul.

CRONICĂ.

Parastas. În memoria decedatului bard național dela Mircesci *Vasilie* **Alexandri**, se va celebra Duminecă în 14 *Septemvrie* n. a. c. la oarele 10½ a. m. **parastas solemn** în biserica gr.-or. din suburbiul Iosefin din loc, la care se învită prin aceasta toți admiratorii marelui bărdat.

Sibiiu, 12 Septemvrie 1890.

Tinerimea română din Sibiiu.

*

Numiri. Controlorul cl. a III-a Aloisiu Deák dela perceptoratul din Verșeț a fost numit cassar cl. III. la cel din Bocșa-montană, ear' învățătorul Emeric Tóth dela școala elementară de stat din Borșa a fost întărit definitiv în postul seu.

*

Scire personală. Excelența Sa comandantul de corp FML. Anton baron de Szveteney a plecat în 10. l. c. la manevrele dela Oradea-mare.

*

Concert. Sâmbătă la 13 Septemvrie st. n. va avè loc în „Grand Bierhalle“ un concert, dat de capela națională din Făgăraș cu următorul program: 1. „Marș național“ de Russu; 2. „Dulce vieață a României“, vals de Ivanovici; 3. „Steaua noastră“, romanță cântată de I. Russu; 4. „Simfonie Semiramis“ de Rossini; 5. „Doine“, executate cu fluierița; 6. „Aș voi“, cântată de I. Russu; 7. „Souvenir“, quadril național 8. „Apa curge, petrile rèmân“; 9. „Zoe“, polca; 10. „Cucule cu peana sură“, „Frunză verde de bujor“, cântece poporale cântate de I. Russu; 11. „Noruleț de ghiață rece“; Sêrba, 12. „De ce nu-'mi vii“ de Filip. Începutul la 8 oare seara. Intrare liberă. Ioan Russu, măiestru de capelă.

*

Iubileul episcopului Strossmayer. Din Gratz se telegrafează, că ministerul a dat ordin autorităților politice din Stiria-inferioară și Carniolia, ca cu ocasiunea iubileului—Strossmayer sè nu fie permise manifestațiuni politice, decât numai manifestațiunile și sèrbătoririle bisericesci.

*

Moarte pe câmpul de manevre. Diarului „Dzienik Polski“ 'i-se telegrafează din Zborow, că la manevrele din 8 l. c. ale cavaleriei, contele Jorinsky, locotenent-colonel în regimentul 8 de ulani, chiar în momentul, când conducea cu sabia în mână regimentul la un atac, a fost atins de un atac de apoplexie; nenorocitul oficer a căḑut de pe cal și a murit imediat.

*

Stări triste. Starea sanitară în comitatul Hunedoarei, ḑice „Kolozsvár“, este tare de deplâns. Spitalul public din Deva nu împlinesce deloc condițiunile necesare, deoare-ce este prea mic. În ḑilele trecute s'au presentat atâți bolnavi, încât mulți nu au fost primiți, ear' dacă au fost primți, au fost scoși alți din spital înainte de vreme. A trebuit sè vină la mijloc un ordin al vicecomitelui, care sè oprească primirea pacienților. Mulți dintre bolnavii primiți au fost așeḑați pe pământ și pe mese. —

*

Din miseriile administrative ale comitatului Timiș. Un notar comunal suspendat și ne instituit încă în oficiu a publicat de curênd în foile din Timișoara un pamflet, în care atribue învinuiri preste învinuiri vicecomitelui Deschan. Așa d. e. respectivul notar ḑice, că vicecomitele a folosit odată 5000 fl. ai seaunului orfanal numai pentru scopurile sale. Acest lucru a ajuns și în șe dința congregațiunii comitatense. Deschan a promis, că va documenta nevinovăția sa cu toată energia.

*

Furt. Un țeran din Ighișdorf aduse cu el 82 fl. 61 cr., ca sè-'și cumpere la târgul de aici nisce viței. Făcênd însè cunoscința unui domn cu pălărie mică și rotundă, merseră sè bee câte un pahar de rachiu și mai în urmă sè se culce puțin sub un arbore. Când s'a trezit bietul țeran, s'a vḑut lipsit de cei 82 fl. 61 cr.

*

Regina României ca „bard“. Sèrbătoarea Eisteddfod, — cunoscuta sèrbătoare anuală a cântăreților și poeților din principatul Wales, — ținută in anul aeesta la Bangor, a fost onorată cu visita reginei României, care a fost primită cu mare onoare și însufleție re. Deoare-ce regina încă este poetă, președintele sèrbătorii a oferit reginei „Ordul barḑilor waloni“.

*

Împèratul german, după-cum anunță „Fremdenblatt,“ va sosì la 30 Septemvrie a. c. în Schönbrunn, spre a lua parte la vênătorile dela Neuberg. Pentru presența împèratului la Viena nu s'a statorit încă nici un program.

*

Regele Umberto înaintea judecătoriei. Din Milano se scrie cu data de 5 l. c. următoarele: Astăḑi a ajuns spre pertractare înaintea tribunalului de aici acusa intentată de contele Pollenzo contra regelui Umberto din causă, că acesta 'și-a insușit fără drept titlul de „conte Pollenzo“. La rugarea apèrătorului acusatului pertractarea s'a amânat până la 1 Octomvrie, ca astfel sè-'și poată procura documentele necesare

*

Nihilistii. Se scrie din Varșovia: Nihilismul dă ear' de lucru autorităților rusesci. La graniță este un control neobicinuit: Nu demult la stația dela graniță Wirballen, a fost arestată o nihilistă, care era urmărită de mai mult timp. Polițistii dela acea stație observaseră, că o damă, care tocmai se reîntorsese din Germania, era deo corpolență suspectă. Fu examinată și se găsiră la ea o mulțime de broșuri revoluționare. Când cu arestarea nihilistilor din Paris se scie, că au fost confiscate mai multe bombe. Poliția din Petersburg a aflat acum, că nu toate bombele au fost confiscate, ci că o parte din ele s'au transportat la Petersburg. Cu toate cercetările cele mai amènunțite, nu s'au putut descoperì însè bombele aceste, dar' s'a arestat o persoană, despre care se bănuesce, că ar fi dat mână de ajutor la transportarea bombelor.

SERVICIUL TELEGRAFIC
al „TRIBUNEI“.

Procesul de presă al „Tribunei“.

Cluj, 12 Septemvrie n. (Telegr. part.) Discursul de o oară foarte agitatoric al procurorului de stat atacă cu vehemență politica Românilor. Tălmaciul e bolnav și cu o voce slabă se încearcă a traduce pe seama acusaților discursul procurorului. Macaveiu provoacă pe president a constata, dacă jurații înțeleg românesce. Presidentul declară, că jurații au cualificațiunea legală și de aceasta nu se ține a înțelege românesce. Macaveiu a fost decătră publicul românesc însuflețit mai de multe-ori întrerupt prin strigăte de „Sè trăească!“ În discursul seu el protestează în numele seu și al poporului românesc în contra acusării de nepatriotism din partea procurorului. Tălmaciul traduce gângăvind și cu o voce și deabia auḑită discursul lui Macaveiu.

Într'un discurs calm și clar ținut, Albini declară discursul procurorului de agitatoric și parțial, expune scopurile „Tribunei“ și advertiseză pe jurați dela suprimarea libertății de presă. După tălmăcirea discursului lui Albini, Coroianu printr'o vorbire avêntată de o jumètate de oară, expune politica Românilor și se îndreaptă aspru în contra șovinismului ce transpiră din discursul procurorului. Replica procurorului a fost des întreruptă de strigăte de „Oho!“ și de murmurul publicului.

La opt oare seara jurații s'au retras și, după o consultare de o jumètate de oară, au rèspuns la toate douèsprecece întrebările *în unanimitate* cu *da*.

Sentența tribunalului e următoarea: **Macaveiu un an și jumètate arest de stat și 400 fl. amendă, ear' Albini șese luni închisoare.** Acusații au însinuat nulitate.

Cluj. 12 Septemvrie n. (Telegrama biroului decorespondențe). În procesul de presă al „Tribunei“ curtea cu jurați în unanimitate a declarat de vinovați pe acusați, la ceea-ce tribunalul a condamnat pe preotul Macaveiu la un an și jumètate închisoare de stat și 400 fl. amendă în bani, ear' pe redactorul Albini la șese luni închisoare. Românii de față au făcut condamnaților ovațiuni.

Orșova, 12 Septemvrie n. (Telegramă particulară.) Școala confesională română, închisă de 2 ani, s'a redeschis pe basa hotărîrii consistoriale prin inteligența din loc, care după trei ḑile, prin intervenirea protopopului Mihail Popoviciu, earăși s'a închis prin pretură.

Budapesta, 12 Septemvrie n. Dunărea cresce. Insulele Margaretha, Csepel și cheul sûnt inundate. Insula Margaretha se află în cea mai mare parte sub apă. În Budavechie sûnt inundate case singuratice. Insula poporală din Pesta-nouă încă e inundată. Apa intră pe strada Pesteinoue și produce mare panică.

Székelyhid, 12 Septemvrie n. La dineul de Curte Regele a rostit următorul toast în sănètatea Maiestății Sale împèratului Alexandru: „Dumneḑeu sè țină și sè scutească pe Maiestatea Sa!“ Colonelul Zujew, după dineu, a telegrafat toastul Țarului.

Lemberg, 12 Septemvrie n. Aici și în Cracovia s'au constatat din nou casuri de influenză.

Berna, 12 Septemvrie n. În Tessin s'a proclamat guvern nou. Depeșile trimise consiliului federal confirmă revoluțiunea și că un consilier al guvernului a fost ucis. Consiliul federal a luat hotărîrea pentru o întrevenire înarmată. Un batalion a plecat deja, altul stă gata de plecare. Colonelul Kunzli, numit în comisiunea federală, a plecat acolo.

Bibliografie.

A apărut:

„Geografia pentru școalele medii“. Lucrată pe basa planului ministerial mai nou după D. Laky de D. Făgărășean și A. Bârsan, profesori. Tomul III. Asia, Africa, Australia și America. Prețul 1 fl. broș. Brașov. Editura lui H. Zeidner. 1890.

A apărut în editura magazinului de musică Const Gebauer:

„Nu sciu“,
polcă de
George A. Dinicu,
absolvent al conservatorului de musică.

Extrase din foi bisericesci și școlastice.

Posturi vacante:

— Un post de preot la parochia de clasa a III-a din Cernatul-inferior, protopresbiteratul Treiscaunelor. Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 483 fl. 50 cr. Cererile concursuale sûnt a se înainta până în 27 Septemvrie st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Treiscaunelor în Sân-Georgiu.

— În protopresbiteratul Agnitei sûnt de ocupat posturile de învățători în comunele:

1. Alțina, postul al II-lea învèț., cu salar de 60 fl., cuartir și lemne de foc.
2. Chirpèr, cu salar de 100 fl., lemne de foc și o remunerațiune de 20 fl. din cassa bisericii.
3. Cincul-mare, postul al II-lea învèț., cu salar de 100 fl., cuartir și lemne de foc.
4. Bârghiș, cu salar de 200 fl., cuartir și lemne de foc.
5. Cichindeal, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.
6. Ghijasa, cu salar de 200 fl., cuartir și lemne de foc.
7. Iacobeni, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.
8. Ighișdorf, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.
9. Ruja, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.
10. Șoarș, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.
11. Verd, cu salar de 150 fl. și lemne de foc.
12. Rodbav, cu salar de 150 fl. și lemne de foc.
13. Merghindeal, cu salar de 150 fl. și lemne de foc.
14. Foteldea, postul I. învèțăt., cu salar de 100 fl. și folosirea de 3 jugère pèmênt computat earăși cu 100 fl., cuartir și lemne de foc.
15. Zlagna, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-'și așterne petițiunile până în 27 Septemvrie st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr.-or. în Agnita.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 8 Noemvrie st. n. imobilele consorțiului George Wermescher decătră judecătoria cerc. din Reghinul-săsesc.

2 Octomvrie st. n. imobilele lui Nicolae Dramandi decătră tribunalul reg. din Oradea-mare.

Posturi vacante:

— Un post de scriitor la tribunalul reg. din Timișoara. A se adresa în două sèptèmâni la autoritățile competente.

— Un post de șef de cancelarie la direcțiunea financiară din Sighetul-Marmației. A se adresa în 14 ḑile la autoritățile competente.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Vesprim. A se adresa în două sèptèmâni la autoritățile competente.

Călindarul ḑilei.

1/13 Septemvrie 1890.

Iulian: Simeon Stilp.

Gregorian: Matern

Soarele: rèsare 5.26, apune 6.29

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 12 Septemvrie n. 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.4		Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vêntului
Observată	Diferența din preḑiuă			
722.5	—6.8	+11.2	+18.4 +9.8	S

Din țeară, 10 Septemvrie n. 7 oare dimineața

Stațiunile:	Pres. atmosf. în mm.	Temperatura C.	Vêntul	
			direcția	tăria
Budapesta	766	+9.4	—	—
Sătmar	767	+9.8	NV	2
Cluj	761	+10 4	V	2
Orșova	768	+16.0	S	4
Timișoara	—	—	—	—
Arad	767	+9.4	SV	4
Panciova	765	+19.5	N	1

Economic.

Capabilitatea de export a vinurilor transilvane. Citim în „Pester Lloyd“: O firmă de vin din Sighișoara a lăsat nu demult o colecțiune de vinuri de ale ei sè facă o călètorie lungă, pentru de a încerca soliditatea acelora. Vinurile au părăsit Sighișoara în lăḑi tari de lemn învèluite în paie la 17 Noemvrie 1887, au început călètoria pe mare la 13 Decemvrie 1887 în Triest, au avut așadară a suferì pe drum până la Triest o călètorie pe uscat cu zăpadă și ger. În Calcutta au rèmas vinurile până la 8 Aprilie 1890, îmbarcate atunci, au sosit la 21 Maiu 1890 în Triest. În scopul pertractărilor vamale au fost transportate la Fiume, unde au sosit la 4 Iunie. În depositul de acolo au rèmas până la finirea pertractărilor foarte îndelungate și au putut fi în fine trimise la Sighișoara libere de vama de întrare la 9 August 1890, unde au ajuns la 19 August 1890. Vinurile au fost așadară doi ani și nouè luni pe drum, au trebuit sè supoarte căldură și frig, 'și-au schimbat fața numai puțin (sûnt ceva tulbure), în privința gustului însè nu au suferit nici cât e mai puțin; ba s'ar putè ḑice chiar, că au un gust mai fin, mai bun ca vinurile rèmase aici. Spesele, firesce, au fost foarte mari, însè resultatul îmbucurător al acestei încercări, prin care capabilitatea de export a vinurilor transilvane s'a dovedit și în țerile tropice, face ca sè se uite spesele.

—*—

Exportul de tutun în Egipet și plătirea de vamă a mărfurilor austro-ungare acolo. Prin o învoeală cu guvernul egiptean importul de tutun din Austro-Ungaria în Egipet, care până acum era oprit, e permis prelûngă aceleași vămuri și sub aceleași condițiuni, după-cum există și pentru importul din celelalte state străine. Totodată s'a statorit, ca mărfurile și corăbiile noastre ce sosesc în Egipet sè fie deasemenea supuse ordinei vamale egiptene.

—*—

Mèsuri de precauțiune sêrbesci față cu vitele române și cestiunea importului rîmătorilor sêrbesci: O telegramă din Belgrad de dto 10 Septemvrie n. anunță: Autoritățile de-a lungul graniței române au fost avisate din partea ministrului de interne a supraveghia strict mèsurile de precauțiune față cu vitele române.— Raportul ministrului de agricultură asupra propositiunii cabinetului din Viena în privința retragerii mèsurilor în contra importului rîmătorilor în Ungaria, care s'a presentat consiliului de ministri, sună într'acolo, că prima condițiune, adecă contumația de opt ḑile se poate primì în principiu. Relativ la celelalte două propositiuni privitoare la cererea de concesiune pentru fiecare transport și închiderea graniței decătră România, pertractările cu cabinetul din Viena ar fi a se urma.

—*—

Convertirea datoriei de stat sêrbesci. O telegramă din Belgrad cu data de 10 l. c. n. anunță, că mai multe foi au publicat un comunicat, după care ministrului de finance sêrbesc 'i-s'au făcut din partea mai multor grupuri financiare europene oferte pentru convertirea datoriei de stat sêrbesci, pe care ministrul nu le-a acceptat nici într'un chip. Comunicatul ḑice mai departe, că nu e exclusă posibilitatea, că ministrul va usa de acele la o ocasiune binevenită.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiiu, 11 Sept. Grâu, hectolitrul 76 chilo fl. 4.20 până 5—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 3 30 până 3.90 sècara 70 până 75 chilo fl 3.10 până 3.50; orz 62 până 66 chilo fl. 3.10 până fl. 3 50 ovès 42 până 50 chilo fl. 1.90 până fl 2.50, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.— până fl. 4.40 mălaiul 78 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4.— cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.20 semènțe de cânepă 48 până 50 chilo fl.—.— până —.— mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5 —, lintea 78 până 82 chilo fl. 7.— până fl. 8.50 asolea 76 până 80 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, păsat de grâu 100 chilo fl. 14.— până fl. 15.—, făină Nr. 3 chilo fl. 15.— Nr. 4 fl. 14.— Nr. 5 fl. 13.10 slănină 100 chilo fl. 58.— până fl. 62.—, unsoarea de porc fl. 60.— până fl. 62.—, sèu brut fl. 18.— până fl. 20.—, lumini de sèu fl. 33.— până fl. 34.— lumini turnate de sèu. fl. 38.— până fl. 40.—, săpunu fl. 20 până fl. 24.—, fên 100 chilo fl. 1.10 până fl. 1.30, cânepa fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 50 până 51 cr., carnea de vită chilo 38 cr, carnea de viței 30 până 36 cr., carnea de porc 46 până 48 cr., carnea de berbece 24 până 28 cr., ouè cu 18 până 20 cr.

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 9 Sept. n. s'au notta: unguresci bètrâni grei 45.— cr. până 45½ cr., unguresci grei tineri 47.— cr. până 48½ cr. de mijloc 46 cr., până 47½ cr., ușori 44— cr., până —.— cr., marfă țèrănească, grea —.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54.½ cr., ușoară 42.— cr., până 45.½ cr., românesci, de Bakony grei 43.— cr., până 45.½ cr., transito de mijloc —.— cr., până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sèr besci grei —,— cr., până —.— cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito ușori 47.— cr., până 47.½ cr., îngrășați cu hgindă —.— cr., până —.— cr., per 4.% cumpèrați dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 10 Sept. 1890.

Sèminție	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănățenesc nou	74	—	—	79	—	—
Grâu dela Tisa vechiu	78	—	—	79	—	—
„ „ „ nou	78	7.10	7.30	79	7 25	7 40
Grâu dela Pesta vechiu	78	—	—	79	—	—
„ „ „ nou	78	7.10	7 25	79	7.20	7 35
Grâu de Alba-Regală	78	7.15	7.30	79	7.25	7.40

Sèminție, vechi ori nouè	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Sècară		70—72	6.15	6.40
Orz	Nutreț	60—62	5.90	6.15
„	de vinars	62—64	6 25	7.50
„	de bere	64—66	7.30	9.--
Ovès	—	39—41	6.30	6 60
Cucuruz (porumb)	bănăț.	75	6 20	6.25
„	de alt soiu	73	6.15	6.20
Meiu	„	—	—	—
Hrișcă	„	—		

Marfa pe termin.			Bani per 100 chilogr.	Marfa per 100 chilogr.	
	Grâu	de primă.	7.45		7 47
	„	de toam.	7.02		7.04
	Cucuruz	—	—		—
	„	Aug.-Sept.	6.15		6 20
	Ovès	de primă.	6.54		6 56
	„	de toam.	6.20		6 22

Producte diverse	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	46.—	50.—
„	franceză	—	—
„	italiană	—	—
„	roșie	43.—	46.50
Oleu de in	rafinat	31.50	32 —
Oleu de rap.		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	53.—	54.—
„	dela țeară	—	—
Slănină	svêntată	40 —	41.—
„	afumată	51.—	52.—
Sèu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia, în buți	—.—	—.—
„	din Sêrbia, în saci	21 50	21 75
Lictar	slavon, nou	21.50	22.—
„	bănățenesc	—.—	—.—
Nuci	din Ungaria	— —	— —
Gogoși	unguresci	—	—
„	sêrbesci	—.—	—.—
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină străcurată	27.—	28.—
Ceară	de Rosenau	126.	128.
Spirt	brut	15.50	16.—
„	Drojdiuțe de spirt	17.—	17.50

Prețul pe 100 chilograme.

Cursul pieței din Sibiiu.

Din 12 Sept. st. n. 1890

Hârtie-monetă română	Cump.	8.88	vênd.	8.90
Lire turcesci	„	10.10	„	10.25
Imperiali	„	9.10	„	9.25
Ruble rusesci	„	1.33	„	1.35

Bursa de Budapesta.

Din 10 Sept. st. n. 1890.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	101.35
„ „ hârtie „ 5%	99.50
Împrumutul căilor ferate ung.	112.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	109.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	—.—
Bonuri rurale ung.	89.50
„ „ „ cu cl. de sortare	—.—
„ „ bănățene-timișene	—.—
„ „ transilvane	—.—
„ „ croato-slavone	104.25
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	— —
Împrumut cu premiu ung.	137.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	127.50
Renta de hârtie austriacă	88.—
„ „ argint austriacă	88.75
„ „ aur austriacă	107.45
Losuri austr. din 1860	145.76
Acțiunile băncii austro-ungare	976.—
„ „ de credit ung.	353.—
„ „ „ „ austr.	309.50
Argintul	—.—
Galbeni împèrătesci	5.38
Napoleon-d'ori	8.95
Mărci 100 imp. germane	55.10
Londra 10 Livres sterlingi	112.40

Bursa de Viena.

Din 10 Sept. st. n. 1890.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	101.20
„ „ hârtie „ 5%	99.40
Împrumutul căilor ferate ung.	112.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	109.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	— —
Bonuri rurale ung.	88.80
„ „ „ cu cl. de sortare	—.—
„ „ bănățene-timișene	—.—
Bonuri rurale „ cu cl. de sortare	—.—
„ „ transilvane	—.—
„ „ croato-slavone	104.25
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	— —
Împrumut cu premiu ung.	137.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	127.50
Renta de hârtie austriacă	88.—
„ „ argint austriacă	88.75
„ „ aur austriacă	107.45
Losuri austr. din 1860	145.76
Acțiunile băncii austro-ungare	976.—
„ „ de credit ung.	353.—
„ „ „ „ austr.	309.50
Argintul	—.—
Galbeni împèrătesci	5.38
Napoleon-d'ori	8.95
Mărci 100 imp. germane	55.10
Londra 10 Livres sterlingi	112.40

Bursa de București.

10 Sept. n. — 4 oare p. m.	Cassa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	103.¼	—.—
Renta română amort. 5%	100.50	—.—
„ (Schuldverschreib.)	—.—	—.—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	—.—	—.—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	102 25	—.—
Împrumutul municipal 5%	—.—	—.—
Scrisuri func. rurale 7%	103.⅜	—.—
Scrisuri func. rurale 5%	100.--	—.—
Idem urbane 7%	103.⅜	—.—
„ 6%	102.—	—.—
„ 5%	97.⅜	—.—
Banca Nat. (500 lei vèrs. într.)	14.77	—.—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vèrs.)	356 —	—.—
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vèrs.)	365.—	—.—
Soc rom. de reasig.	—.—	—.—
Soc. r. de con. (250 lei vèrs.)	125. —	— —
Oblig. Cassei Pensiunilor	270.—	—.—
Agio	—.—	—.—
Schimb		
Londra 3 luni	— —	—.—
„ cek	—.—	—.—
Berlin 3 luni	—.—	—.—
„ cek	— —	—.—
Paris 3 luni	—.—	—.—
„ cek	—.—	—.—
Viena	—.—	—.—
„	—.—	—.—
Agio	—.—	—.—

Redactor responsabil: **Septimiu Albini.**

Institut tipografic în Sibiiu.

DICȚIONAR
român-german și german-român
de
Sab. Pop. Barcianu,
odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.
Revidat și complectat de
Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.
704 pagine.
Prețul fl. 2.50 = 6 lei, 50 bani.

Partea II. Germână-română.
1152 pagine.
Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui
Alexandru Degenmann,
Bucuresci, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin postă **20 cr. v. a.** de exemplar.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC din SIBIIU
execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește
cărți de tot felul,
anunțuri de căsătorie, anunțuri funebrale,
placate, bilete de visită,
conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea institutul primesce în editură **cărți școlare** și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sûnt: **povesti, snoave, poesii poporale, istorioare morale, descrieri de obiceiuri** și **datine, schițe istorice** ori **biografii**, scrise în stil poporal, și alte asemenea.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoeală între autor și direcția institutului.

Articlul de lege XXI. din anul 1886
DESPRE JURISDICȚIUNI,
și articlul de lege XXIII. din anul 1886
Despre procedura disciplinară.
Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Articlul de lege XXII. din anul 1886
DESPRE COMUNE.
Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.
ORDONANȚE MINISTERIALE
pentru întroducerea legii comunale
(Articlul XXII. din 1886). Prețul 12 cr. v. a.

BIBLIOTECA POPORALĂ A „TRIBUNEI“.

Nr. 1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar **30 cr.** sau **60 bani.**

Nr. 2. **Fata Stolerului,** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 4. **Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.

Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.

Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.

Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.

Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.

Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 12. **Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 13. **Blăstăm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar **60 cr.** sau **1 leu 20 bani.**

Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 16. **Din bătrâni.** Ghîcituri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 17. **Pe pământul Turcului.** De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțozească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 21. **Prietenul meu V nătură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.

Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.

Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Nr. 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 31. **Nusciu-Împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul.“ Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 32. **Dina-Împărătească și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 35. **Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani

Nr. 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.

Nr. 42. **Croitorul și cei trei ficiori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.

Nr. 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Nr. 44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.

Nr. 45. **Roma învinsă.** Tragedie în V acte. De Alexandru Parodi. Traducere de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vêndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

„TRIBUNA“
Apare în fiecare di de lucru.

ABONAMENTELE.

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr.; ¼ an 2 fl. 50 cr.; ½ an 5 fl.; 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr.; ¼ an 3 fl. 50 cr.; ½ an 7 fl.; 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
¼ an 10 franci; ½ an 20 franci; 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE.

Un șir garmond prima dată **7 cr.**, a doua oară **6 cr.**, a treia oară **5 cr.**, și timbru de **30 cr.**

REDACȚIA: Str. Iernii 11. — ADMINISTRAȚIA: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci
primesce abonamente **D. C. Pascu,** Strada Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cărți pentru agricultori.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut:

Ținerea vitelor
de
Eugen Brote,
president al „Reuniunii române agricole“.

Opșorul conține desvoltarea principiilor fundamentale ale ținerii vitelor.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Dela același autor:

Trifoiul.

Un îndreptar pentru toți aceia, care semănă și cultivă trifoaie. După-ce se arată foloasele trifoiului, se dă povețe, unde și cum se semănă trifoiul, când și cum se cosesce și cum se uscă trifoiul.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Ambele broșuri sûnt scrise în limba poporului și au un tipar limpede pe hârtíe bună.

Tipărituri pentru primării comunale:

1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 „
3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) . . . . . 50 „
4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) . . . . . 40 „
5. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) . . . . . 50 „
6. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) . . . . . 50 „
7. **Hagyatéki kimutatás** 1 conț (à 25 coale) 60 „
8. Filera de îmanuare 1 conț (à 25 coale) . . 44 „
9. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) . 44 „
10. Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale) . . . . . 50 „
11. **Testimonii** pentru școalele poporale una sută 80 „
12. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) . . 40 „

1. **Cartea principală de comput** (10 coale) 25 cr.
2. **Kötelezvény** . . . . . „ „ 20 „
3. **Hivatalos bizonyitvány** . . „ „ 20 „
4. **Conspect** despre suma trimisă **vicecomitelui comitatens** . . „ „ 20 „
5. **Raport** despre banii, care se subștern **vicecomitelui comitatens** „ „ 20 „
6. **Schulversäumnissausweis** . „ „ 20 „
7. **Conspect** despre datoria contribuțiunii și solvirea ei . . . . . „ „ 20 „
8. **Adásvevési szerződés** . . . „ „ 20 „
9. **Honved-Veränderungsausweis** „ „ 20 „
10. **Tartozkodási változási kimutatás** . . . . . „ „ 20 „
11. **Protocol de exibite** (gestiune) . „ „ 25 „

Antistiile comunale sûnt rugate a ne onora cu comande numeroase.

ARGHIR și ELENA

Istoria
preafrumosului ficior de craiu și a preafrumoasei fete măiestre cu părul de aur.

Adecă:
o închipuire, prin care se înțelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

LEONAT și DOROFATA.

Dialog
între bețivul din Longobarda
și
muierea lui.

În versuri.

14 cr. sau 30 bani exemplarul.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.